

El Comitè de Bioètica de Catalunya (CBC) ha vist amb inquietud la promulgació del *Real Decreto-Ley 16/2012, de 20 de abril, de medidas urgentes para garantizar la sostenibilidad del Sistema Nacional de Salud y mejorar la calidad y seguridad de sus prestaciones* i del *Real Decreto 1192/2012, de 3 de agosto*, que desenvolupa l'anterior. Mitjançant aquests decrets s'exclou de l'atenció sanitària amb càrrec als fons públics a les persones que no compleixin una sèrie de requisits administratius (joves majors de vint-i-sis anys d'edat que no hagin cotitzat a la Seguretat Social, immigrants sense papers, entre d'altres), i per això ha considerat fer la següent declaració

Declaració del Comitè de Bioètica de Catalunya

El Comitè de Bioètica de Catalunya (CBC), com altres instàncies, té com un dels seus objectius vetllar pels **drets de les persones més vulnerables**, encara que això pugui contradir determinades iniciatives parlamentàries o governamentals. No hi ha dubte que reduir les despeses ha esdevingut una prioritat per a totes les administracions, i que la gestió eficient dels recursos és una exigència ètica, però hem d'alertar sobre decisions precipitades que vulnereu **drets socials** bàsics de les persones i que a més no tenen prou en compte **alguns deures** deontològics dels professionals de la salut. Per això el CBC mostra el seu rebuig a la iniciativa legislativa esmentada, ja que:

- Definir al ciutadà protegit pel Sistema Nacional de Salut com **“assegurat”** o “beneficiari” amb criteris mutualistes importats del Sistema de Seguretat Social, significa considerar que el Sistema Nacional de Salut és una asseguradora pública, més o menys àmplia, però que renuncia a un dels seus principis bàsics: el d'universalitat. Per tant, representa per a la ciutadania un canvi sobtat de tal magnitud que requeriria un debat polític i social en profunditat que no s'ha produït. Aquest canvi essencial s'ha imposat amb **manca de transparència**, sense justificar-ne l'abast, la necessitat, les possibles alternatives, les avantatges i inconvenients, i les conseqüències. Un exemple d'aquestes conseqüències indegudes que ja ha denunciat el COMB¹ és el de la sobrecàrrega dels serveis d'urgències que suposarà una actuació ja no centrada en la prevenció ni el tractament precoç d'aquests col·lectius ara exclosos. Cal que la societat pugui encetar aquest debat plural en el qual s'hi escoltin veus diferents, i sobretot alguna que representi els afectats.
- Mesures d'aquest tipus suposen una regressió del dret constitucional a la **protecció de la salut** i a l'assistència sanitària, dret desenvolupat a la Llei General de Sanitat de 1986, que va posar de relleu que són titulars d'aquest dret **tots els ciutadans espanyols i estrangers residents a Espanya**. Aquest **caràcter universal i igualitari** ha estat fins la reforma que introdueix el Real Decreto Ley 16/2012 un dels eixos fonamentals del desenvolupament del nostre sistema públic

de salut (sentència del TC 32/1983 i Llei 16/2003), que s'esforçava per corregir les diferències naturals, biològiques i socials. Trencar aquest consens, aquesta vella aspiració, és una irresponsabilitat. No volem dir que no s'hagin de canviar coses per fer sostenible el sistema, però això s'ha de fer preservant-ne els principis d'universalitat i d'equitat que l'han caracteritzat.

- Els **professionals de la salut que treballen per al Sistema Nacional de Salut viuen amb inquietud o franca oposició la possibilitat de no poder atendre pacients que acudeixen en demanda d'atenció sanitària en estat de necessitat**. No sembla que una prohibició administrativa pugui aturar l'impuls deontològic davant del proïsme que li demana ajuda. En el cas que ens ocupa, el compliment del deure deontològic que entra en contradicció amb el compliment de la norma legal no és, en principi, un supòsit emparat per l'objecció de consciència, sinó senzillament **la no acceptació** d'una llei injusta i lesiva per al pacient que rebaixa la dignitat d'ambdós i que atempta a un principi nuclear de la seva professionalitat.

Aquest posicionament del CBC no és contradictori amb el reconeixement de la necessitat d'introduir canvis en el sistema públic de salut per garantir la seva sostenibilitat, per racionalitzar millor l'ús dels recursos i per ajustar la despesa sanitària a les possibilitats reals que ofereix l'actual marc econòmic i pressupostari.

El CBC exhorta els poders públics a rectificar i estimular una **deliberació més pausada i més oberta**, més enraonada i transparent, sobre reformes que puguin arribar a ser consensuades, evitant precipitacions. Per a la deliberació ineludible sobre un futur millor, el CBC ofereix la seva modesta aportació.

Declaració aprovada en la 81a reunió plenària del Comitè de Bioètica de Catalunya, el dia 10 d'octubre de 2012.

ⁱ [Nota del President de la Comissió de Deontologia en relació a l'accés universal al Sistema Nacional de Salut](http://www.comb.cat/Upload/Documents/4305.PDF) <http://www.comb.cat/Upload/Documents/4305.PDF>